

Arviointikertomus 2024

TARKLTK 20.05.2025 § 39

Tarkastuslautakunta hyväksyy vuoden 2024 arviointikertomuksen.

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää hyväksyä vuoden 2024 arviointikertomuksen lähetettäväksi valtuustolle ja esittää valtuustolle päätettäväksi, että se pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista huomioista kirjalliset vastaukset erikseen lautakunnilta omaan osuuteensa sekä kunnanhallitukselta.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotus.

KVALT 09.06.2025 § 48

Päätösehdotus Valtuusto päättää merkitä vuoden 2024 arviointikertomuksen tiedoksi ja pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista huomioista kirjalliset vastaukset erikseen lautakunnilta omaan osuuteensa sekä kunnanhallitukselta siten, että vastaukset voidaan käsitellä valtuustossa viimeistään joulukuussa 2025.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

KHALL 08.12.2025 § 319
262/00.03.00/2025

Alla on esitelty ne tarkastuslautakunnan huomiot (lihavoitu teksti), jotka antavat aiheita toimenpiteisiin sekä kunnanhallituksen selostukset.

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT

Tarkastuslautakunta arvioi, että palvelut ovat laadukkaita ja kehittyvät systemaattisesti. Huomionarvoista on kuitenkin henkilöstön jatkuva kuormittuneisuus sekä oppilaiden osallisuuden ja kouluyhteisöön kuulumisen haasteet.

LAUSUNTO: Asikkala on profiloitunut laadukkaaseen kasvatukseen ja opetuksen kunnaksi. Keskeiset toimenpiteet kohdentuvat hyvinvoinnin tukemiseen, turvalliseen kasvu-ympäristöön, laadukkaaseen pedagogiikkaan sekä riittävään ja tavoitteelliseen henkilöstöresursointiin.

Palvelualueen toimintaympäristössä on tapahtunut viimeisten vuosien aikana paljon muutoksia. Muutokset ovat olleet sekä kunnan

sopeuttamistoimista että lakimuutoksista johtuvia. Henkilöstön kuormittumista voidaan vähentää yksikön toimintakulttuurin kehittämisellä (esim. tiimityö, yhteinen keskustelu, hyvinvointiin liittyvien toimenpiteiden kuvaus) ja palvelualueiden välisellä yhteistyöllä (esim. nuorisopalveluiden ja hyvinvointipalveluiden osallistuminen koulupäiviin). Henkilöstön poissaoloja seurataan ja niihin puututaan ennakoivasti yhteisellä keskustelulla. Henkilöstö työskentelee lasten ja nuorten kanssa, jolloin lyhyitä sairauspoissaoloja ei usein voida välttää. Tärkeämpää on havaita mahdolliset työn kuormittavuuteen kuuluvat huolenaiheet. Oppilaiden osallisuuteen ja kouluyhteisöön kuulumisen haasteisiin vastataan sillä, että kouluissa ja päiväkodeissa on riittävä määrä luotettavia ja turvallisia aikuisia. Aikuisten tehtävänä on ohjata, rajata ja tukea lapsia ja nuoria niin päiväkodeissa, kouluissa ja kotona. Osallisuuden ja osallistamisen prosesseja on kuvattu ja niitä kehitetään tavoitteellisesti. Kouluyhteisöön sitoutumista tukee parhaiten, se että oppilas osallistuu jokaiseen koulupäivään. Oppilaiden poissaoloja seurataan ja niihin puututaan. Poissaoloihin ja kiusaamiseen liittyviä tietoja kerätään neljä kertaa lukuvuoden aikana. Ne käsitellään yksiköiden opiskeluhoultoryhmissä mahdollisia toimenpiteitä varten.

HYVINVOINTIPALVELUT

Etsivä nuorisotyö tavoitti valtaosan kohderyhmistään, vaikka osa jäi edelleen tavoittamatta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossakin panostetaan siihen, että myös tavoittamatta jääneet saadaan kontaktoitua. Lisäksi panostetaan kohdennetun työn tilastoinnin systematisointiin, jotta työn vaikuttavuudesta saadaan kattavampi kuva.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan nuorisovaltuuston toimintaan ja edellyttääkin, että valtuusto ja lautakunnat osallistaisivat nuorisovaltuustoa kaikessa nuoria koskevassa päätöksenteossa, ja pyytäen nuorisovaltuuston lausuntoja valmisteilla oleviin asioihin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä liikuntaneuvonnan ja matalan kynnyksen toiminnan jatkokehittämistä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kulttuuripalvelujen saavutettavuuteen ja osallisuuteen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota, etenkin TEAviisari-tulosten heikon kulttuuriaktiivisuuden perusteella.

TEAviisarin tulosten perusteella Asikkalan kunta sijoittuu useilla osa-alueilla valta-kunnallista tasoa paremmin (mm. liikunta, lukiokoulutus). Osallisuuden ja kulttuurin osalta tulokset jäivät valtakunnan tason alapuolelle. Tuloksiin vaikuttavat myös tiedonkeruun puutteet. Tarkastuslautakunta korostaa, että tiedonkeruuprosesseihin tulee kiinnittää huomiota, jotta TEAviisari-tulokset voivat aidosti ohjata kunnan hyvinvointityötä.

LAUSUNTO: Hyvinvointipalveluita kehitetään resurssien puitteissa tarkastuslautakunnan esille nostamien asioiden eteenpäin viemiseksi.

Nuorisovaltuuston osallistamiseen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota kaikkien toimielinten toiminnassa.

TEKNISET PALVELUT

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöjen ja rakennusten kuntoa seurataan säännöllisesti ja tehdään tarvittavat korjaukset viipymättä. Vuonna 2024 talvikunnossapidossa painotettiin liukkaudentorjuntaa ja ympäristöystävällisten menetelmien käyttöä. Lisäksi vuosille 2024–2028 kilpailutettiin uusi alueurakka, jonka toteuttajaksi valittiin Destia Oy. Kuntalaisilta on saatu palautetta talvikunnossapidon riittämättömyydestä.

LAUSUNTO: Teknisissä palveluissa on kiinnitetty erityistä huomiota talouden seurantaan ja tilojen käytön tehostamiseen. Kiinteistöjen ja rakennusten kunnon seurantaan on panostettu ja korjauksia pyritään tekemään määrärahojen puitteissa mahdollisimman nopeasti. Talvikunnossapidon toteutumisesta seurataan tiiviisti ja puutteet pyritään korjaamaan viipymättä. Talvikunnossapitoa haastaa liukkaiden kielten runsastuminen.

KUNNAN TALOUS, STRATEGIA JA HENKILÖSTÖ

Tarkastuslautakunta edellyttää, että niin menojen kasvuun kuin maksutuottojen määrään kiinnitetään entistä enemmän huomioita, ja näiden syitä analysoidaan paremmin. Lautakunta toteaa, että työllistämisen kustannuksiin tulee kiinnittää huomiota jatkossakin. Investointimenojen jatkuvaan kasvuun on kiinnitettävä huomiota jatkossakin. Kilpailutuksiin liittyviin lisäostoihin tulee kiinnittää huomiota. Urakat tulee voida pääsääntöisesti toteuttaa kilpailun mukaisilla hinnoilla ja lisäostojen tulee johtua vain ennalta-arvaamattomista seikoista, joita ei ole urakkatarjouspyynnössä otettu huomioon.

LAUSUNTO: Talouden suunnittelua ja seurantaa tullaan parantamaan tarkastuslautakunnan huomioiden pohjalta, investointimenojen tasoa tullaan tarkastelemaan kriittisesti jokaisen talousarviovuoden osalta ja kilpailutusten suunnitteluun pyritään resurssien puitteissa panostamaan niin paljon kuin mahdollista.

Uusi kuntastrategia on vahvistettu 13.6.2022, jolloin strategiaa on lähdetty toteuttamaan tilikaudella. Strategian kärkihankkeet ovat selkeitä ja konkreettisia. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaikkia kärkihankkeita tullaan edistämään tasapainoisesti painotustarpeiden mukaan.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että strategiassa asetetut tavoitteet näkyvät vahvasti toimialojen toiminnassa ja tavoitteiden asetannassa. Tarkastuslautakunta kannustaa palvelualueita kehittämään talousarviotavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita sekä ottamaan Asikkalan kuntastrategian osaksi toimintaansa. Tarkastuslautakunta edellyttää, että toimintojen seurantaa parannetaan ja kannustetaan konsernia ja palvelualueita kehittämään talousarviotavoitteita ja niiden toteuttamiseksi tarvittavia toimenpiteitä sekä mittareita

edesauttamaan kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

LAUSUNTO: Strategian toteuttamista ja seuranta pyritään kehittämään jatkuvasti muun muassa tarkastuslautakunnan esille nostamin tavoin. Tarkastuslautakunnan suositukset otetaan huomioon uuden valtuuston aloittamassa strategian päivitystyössä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta seuraa henkilöstön ikärakenteen kehitystä ja varautuu ajoissa ikääntymisen mukanaan tuomiin haasteisiin, kuten eläkepoistumaan, työkyvyn ylläpitämiseen ja osaamisen siirtoon. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja työhyvinvoinnin tukeminen ovat keskeisiä toimenpiteitä henkilöstön riittävyyden ja kunnan toimintakyvyn turvaamiseksi.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta jatkaa varhaisen tuen mallien kehittämistä ja ylläpitämistä, ja seuraa aktiivisesti työkykyä tukevien toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tarkastuslautakunta pitää jatkossa tärkeänä, että työterveyshuollon vaikuttavuutta ja saatavuutta seurataan säännöllisesti sekä varmistetaan digipalveluiden toimivuus ja riittävyys erityisesti kunnassa, jossa lähitoimipiste puuttuu.

LAUSUNTO: Tarkastuslautakunnan esille nostamat asiat ovat keskeisellä sijalla kunnan henkilöstösuunnittelussa ja henkilöstöpalveluiden kehittämisessä.

KUNTAKONSERNI

Aurinkovuoren Vesi Oy:n taloudellinen tilanne ja tulevien vuosien suuret investoinnit, aikaisemmin tekemättä jääneet vesi- ja viemäriverkoston peruskorjaustyöt aiheuttavat huolta talouden kannalta. Asikkalatalot Oy:n osalta tarkastuslautakunta on huolissaan valtion sosiaaliturvamuutoksista liittyen mm. asumistuen leikkauksiin ja siten yhtiön vuokrausasteeseen. Tarkastuslautakunta edellyttää, että muutokset otetaan huomioon talouden suunnittelussa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että omistajaohjaus huolehtii siitä, että kuntalain 47.2 §:n mukaisesti tytäryhtiöiden hallituksissa on toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tarkastuslautakunta edellyttää kunnalta vahvaa konserniohjausta, jotta yhtiöiden toiminta kehittyy haluttuun suuntaan.

LAUSUNTO: Aurinkovuoren Vesi Oy:n toiminnan ja talouden tehostamisohjelma on jo tuottanut tulosta ja sen toteuttamista jatketaan pitkäjänteisesti. Valtion toimenpiteet eivät ainakaan toistaiseksi ole vaikuttaneet heikentävästi Asikkalatalot Oy:n vuokrausasteeseen, mutta tilannetta seurataan koko ajan. Tytäryhtiöiden omistajaohjauksen eteen on jo muutaman vuoden ajan tehty määrätietoisesti töitä ja sitä jatketaan ottaen tarkastuslautakunnan esille nostamat seikat huomioon.

Valmistelija	Talousjohtaja Aapo Pispala puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa valtuustolle esittelytekstin mukaiset lausunnot tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen johdosta. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.